

A HTMT HÍREI

Elérhető a Magyar Tudomány júliusi száma

Olvasható a Magyar Tudományos Akadémia folyóiratának legújabb, júliusi 2021/07 száma melynek tematikus összeállítása A Paks II. atomerőmű telephelyvizsgálatának tudományos eredményei címet viseli [...] A vélemény és vita rovatban Csihák György Quo vadis magyar nemzetnevelés? Amikor hiányzik a magyar nemzetnevelés című írása olvasható, továbbá Honti László: Válasz Csihák György írására...” Forrás: Mersz.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrajnában megadóztatják a háztáji gazdaságokat

Az ukrán parlament pénzügyi, adó és vámpolitikai bizottsága támogatta az 5600. számú törvénytervezetet, amely módosításokat eredményez az adózási törvényben, áll az obozrevatel.com hírében. Az újdonság kitalálói jelentősen mérsékelnék a jelenlegi adómentesen használható 2 hektár háztáji területét. Az ezen gazdálkodók ma még adómentesen természetnek a parcellájukon zöldséget, gyümölcsöt, amit szintén adómentesen értékesíthetnek. A módosított jogszabály azonban 50 árra mérsékelné az adómentes háztáji területet. A megtermelt javakért pedig akkor is adózni kell majd, ha azokat csak saját célra használják és nem viszik a piacra...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Kuleba: az oroszok nem lehetnek őshonos nép Ukrajnában, mert van saját államuk

Az oroszok nemzetiségi kisebbség Ukrajnában, nem lehetnek őshonos nép, mert van saját államuk – reagált Dmitro Kuleba külügyminiszter szerdán Twitter-bejegyzésében Vladyimir Putyin orosz elnök kijelentésére, miszerint „tömegpusztító fegyverhez” hasonlít az őshonos népekről szóló ukrán törvény, adta hírül az rbc.ua hírportál. Mint az ukrán diplomácia vezetője írta: „Ukrajna őshonos népei a krími tatárok, krimcsakok és karaimok (a néhány száz főt kitevő két utóbbi nép izraelita hitű – vb.). Az oroszok nemzetiségi kisebbség, amelynek a jogait másokkal egyenlő módon az alkotmány védi...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Politikum: Ülészett a KMKSZ Választmánya

[...] Mi továbbra is támogatjuk Ukrajna európai integrációját, és készek vagyunk mindenfajta együttműködésre Kárpátalja és a kárpátaljai magyarság érdekében. Azonban teljesen nyilvánvaló, hogy elveinket, a kárpátaljai magyarság jövőjét feladni nem kívánjuk...” – hangsúlyozta Brenzovics László a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség június 27-ei, Jánosiban, a Helikon Hotelben megtartott választmányi ülésén. Brenzovics László kiemelte, hogy a KMKSZ részt vett – Barta József alelnök személyében – a kisebbségi törvényről szóló megbeszéléseken, amelyek az országban folytak. A törvény módosításával kapcsolatban elküldték javaslatukat az illetékeseknek, amelyhez csatlakoztak más ukrainai kisebbségi szervezetek is. Az őshonos törvény ügyében pedig levélben fordultak Zelenszkij államelnökhöz. A következő héten az ukrán parlament az említett törvénytervezeteket már tárgyalja, és sajnos igen kevés a valószínűsége annak, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek száma majd bővüljön – összegezte a helyzetet a kárpátaljai magyarság külföldre kényszerített vezetője. [...] A KMKSZ elnöke elmondta, Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma tárgyalásokat folytat Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumával, amely tárgyalások kitérnek a kárpátaljai magyarság oktatási jogaira is. Ezekon nem vehetnek részt azon közösségek képviselői, amelyekről szólnak a tárgyalások, sem a kárpátaljai magyarok, sem a magyarországi ukránok...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ZNO: Tömeges „bukás” a matematikaoktatás évében

Az Ukrán Oktatásminőség-értékelési Központ adatai szerint a tesztírók 31,11%-a, azaz közel egyharmada nem teljesített a minimálisan elvárható szinten matematikából, vagyis ennyien „nem teljesítették” a vizsgát. Nem lehet ugyanis egyedül a járványra fogni a siralmas teljesítményt, hiszen mindenki tudja, hogy a teszteredmények már évek óta rosszak. Tavaly, tehát már a járvány idején a tesztírók 12,71%-a bukott meg matematikából, 2019-ben viszont 18,17%-a, 2018-ban pedig 18,57%-a. A teszt 34 feladatot tartalmazott, amelyek megoldására 210 perc (3,5 óra) állt rendelkezésre. A feladatok helyes megoldásával maximum 67 pontot

lehetett szerezni. Ugyanakkor a teljesítette/nem teljesítette küszöböt 10 pontban határozták meg. A 12 fokozatú iskolai érdemjegyskálán négyest kellett elérnie annak, aki tanúsítványt akart szerezni matematikából, ennyit pedig – némi túlzással – közönséges tippeléssel is teljesíteni lehetett. [...] Államnyelv és adaptív ponthatár...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Beregszásziak érték el a második helyezést a Határtalanul! középiskolai vetélkedőn

Június 30-án a Magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság Határtalanul 2020/21 középiskolai vetélkedősorozata nagyszabású virtuális gálával zárult. Összesen több mint 112 ezer külföldi és anyaországi tanuló vett részt a programban. A Kárpát-medence iskoláiból a Nagydöntőbe 22 osztálynak sikerült bejutnia, közülük Kárpátaljáról háromnak: a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, az Ungvári Dayka Gábor Középiskola, valamint a Nagyberegi Református Líceum csapatának. [...] Az elő- és középdöntők során a versenyre jelentkező csapatok izgalmas történelmi, irodalmi, földrajzi, néprajzi feladatokon tehették próbára tudásukat, amelynek célja az volt, hogy közelebbről megismerjék a Kárpát-medence magyar lakta területeit, hagyományait és kultúráját. [...] Az első a Zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium, a második a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, a harmadik helyezett a Galántai Kodály Zoltán Gimnázium csapata lett...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Videó: Ortutay esték, a nagyszentmiklósi kincs rovásfeliratai előadás

Magyar őseink Kárpát-medencei jelenlétének legújabb elméletéről tartott előadást Braun László, az Ortutay Elemér Görög Katolikus Központ rendezvényén. Az Ortutay Estéken többnyire a központ égisze alatt működő szakkollégium diákjai vesznek részt, ám az online közvetítéseknek köszönhetően nagyobb közönséget is meg tud szólítani. A gondolatébresztő alkalmak célja, hogy megismertesse kultúránkat, tudatosítsa bennük magyarságunk tárgyi, szellemi értékeit, mondta Varju Zoltán, a központ irodavezetője...” Forrás: Tvungvar21.tv: [teljes cikk >](#)

Visszakapja egykori patináját a beregszászi római katolikus plébániatemplom

A Vérke jobb partján álló háromhajós gótikus plébániatemplom hosszú és viszontagságos múltra tekint vissza, egészen a XV. század elejéig. Az idők során több átépítésen, sőt, teljes újjáépítésen esett át. Az elmúlt évek során a Beregszászi Római Katolikus Egyházközség mindent megtett azért, hogy a templom visszanyerje egykori pompáját, így megkezdődött a templom teljes tetőszerkezetének átfedési munkálata. [...] A részletekről Kurmay Sándorral, a Beregszászi Római Katolikus Egyházközség titkárával, a projekt vezetőjével beszélgettünk. [...] Kik végzik az országos jelentőségű műemlékek számító templom felújítási munkálatait? A karantén miatt a kivitelezésbe nem tudunk bevonni külföldi szakembereket, viszont a tervezésben részt vettek magyarországiak. Mivel a templom országos védeltséget élvező műemléknek minősül, így ki kellett kérnünk az ukrainai szakvéleményt, valamint engedélyt kellett kérnünk a munkálatokra...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Statisztika: Zsugorodott 2020-ban a kulturális élet Romániában

Az Országos Statisztikai Hivatal számszerűsítette azt, amit mindenki sejtett: a koronavírus-járvány és a gyülekezési korlátozások miatt 2020-ban jelentősen csökkent a kultúrafogyasztás Romániában, írja a News.ro. A romániai könyvtárak összesen 20,6 millió kötetet kölcsönöztek 2020-ban, ami 12,7 millióval kevesebb a 2019-es mennyiségénél. 393-al kevesebb könyvtár állt az olvasni vágyók rendelkezésére, mint egy évvel korábban, az aktív olvasók száma is csökkent ennek megfelelően 598 ezerrel. A múzeumok és közgyűjtemények száma 2020-ban 23 egységgel csökkent, látogatóik száma pedig 7,9 millió volt, míg egy évvel korábban 18,2 millió...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Duális oktatás – megoldás a munkaerőhiányra?

Florin Cițu miniszterelnök, Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter, Ligia Deca elnöki tanácsos és Borbély László államtanácsos részvételével, közintézmények és nagyvállalatok képviselőivel együtt került sor a Professional Dual Summit konferenciára, amelyet a kormány főtítkárságán belül működő Fenntartható Fejlődés Főosztály szervezett. A megbeszélés témája a duális oktatás volt, és az, hogy ez a rendszer hogyan jelenthet megoldást a jól képzett munkaerő hiányára. „A nagyvállalatok képviselői azt mondták, hogy munkaügyi problémáikat úgy oldották meg, hogy különböző középiskolák bizonyos osztályaiba duális oktatást vezettek be. Most az a kérdés, hogyan terjesszük ki ezt a módszert az egész országra. Alapvetően ez a rendszer az egyetlen, amelyben nem munkanélküliek kerülnek ki az iskolából. A nemzeti helyreállítási és rugalmassági terv (PNRR) révén 400 millió eurót biztosítottunk a szakképzésre és a duális oktatásra. mondta Florin Cițu. [...] „Országsgazerte alig több mint 230 iskolában van duális, 779-ben pedig szakoktatás. A jól képzett munkaerő hiányzik a munkaerőpiacon...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Idén hasonlóan teljesítettek a magyar diákok a képességfelmérőn, mint az országos átlag

A magyar nyelven tanuló nyolcadikosok 77,09%-nak volt "sikerese" a képességfelmérője, tehát ért el 5-ös átlagnál nagyobb - derül ki a minisztérium tájékoztatásából. Ez valamivel jobb, mint az országos átlag, ami 76,8% az óvások előtt. Az elmúlt évekhez képest ez mindenképp javulás. 2018-ban 6,17 százalékpont, 2019-ben 2,39 százalékpont, 2020-ban 2,43 százalékpont volt lemaradásunk az országos átlaghoz képest, idén eddig 0,29 százalékkal jobbak az eredményeink az országos átlagnál. A tájékoztatás szerint összesen 7168 magyarul tanuló nyolcadikos jelentkezett a vizsgára, ebből 6694 gyereknek számoltak médiát, tehát megjelent mindhárom vizsgán..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Megkérdésük nélkül utalták át Kovásznát és Zágont a bodzafordulói bíróság hatáskörébe

Értetlenséggel és felháborodással vettük tudomásul, hogy a Legfelső Bírói Tanács 102/2021.06.10 Határozata értelmében Kovászna városát a Bodzafordulói Bíróság területi hatáskörébe utalták – szögezte le Facebook-bejegyzésében Gyerő József a fürdőváros polgármestere. A városvezető megkeresésünkre elmondta, hogy Zágón hasonló helyzetben van, így összesen mintegy 15 ezer embert érint a döntés, amit egy tollvonással, a megkérdésük nélkül hozott a Legfelső Bírói Tanács. A kézdivásárhelyi bíróság tevékenysége az utóbbi időben nem nőtt, éppen hogy csökkent, tehát ez sem lehet indok arra, hogy kiszakították a körzetéből a két települést. Ugyanakkor az anyanyelv-használat is csorbul, hiszen a kézdivásárhelyi bíróságon dolgoznak magyar nyelven beszélő alkalmazottak, akik nem a hatáskörükből adódóan, hanem emberségből segítették azokat, akik nem beszéltek olyan szinten románul, hogy az érdekeiket érvényesíteni tudják. Másrészt a magyar nemzetiségű kovásznaiak gyakran bíztak meg magyarul beszélő ügyvédet Kézdivásárhelyről, ám ha a tárgyalás Bodzafordulón zajlik, ez megbonyolítja a helyzetet..." Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

A románok mennek, a magyarok maradnak – Antal Árpád polgármester Sepsiszentgyörgy útkereséséről

Sepsiszentgyörgy polgármestere, Antal Árpád 13 éve vezeti az ötvenezres lélekszámú székelyföldi várost. Merész tervei olykor viták keresztüztüében állnak. A háromszéki megyeszékhely vezetőjével a beruházásokat magában foglaló közösségépítésről és a román–magyar viszonyok ártó szélsőséges hangulatkeltéséről beszélgettünk. [...] Évtizedek óta kemény meccsek folynak a román civilszervezetekkel. Miután tavaly ősszel egyetlen román képviselő sem jutott be a helyi tanácsba, erősebb a hangjuk? – Fura helyzet állt elő Sepsiszentgyörgyön, hiszen az elmúlt 30 évben nem történt meg, hogy egyetlen román képviselő se jusson be a 21 tagú képviselő-testületbe. [...] Nem minden magyar beszél jól románul, viszont mi a helyzet a sepsiszentgyörgyi románokkal? [...] Felmérésünk van arról, hogy sokkal nagyobb azok aránya, akik középiskola után elmennek, és nem térnek vissza, mint a magyarok körében. [...] Ha egy itt végzett román fiatal pincér semmit nem tud magyarul, valószínűleg román cégek sem alkalmazzák Sepsiszentgyörgyön, ezért elmegy Brassóba vagy Bukarestbe. Az idősebb románok többsége ért vagy beszél magyarul. A 40–50 év közötti korosztályra jellemző, hogy ha az utcán találkozunk, és én románul beszélek, akkor ő magyarul szól hozzám. A fiatalabbak viszont nem beszélnek magyarul..." Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Tusnádfürdőn terepgyakorlatozik a BBTE magyar tagozata

A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Biológia és Geológia Karának magyartagozat diákjai és oktatói két céllal érkeznek a Hargita megyei településre a terepgyakorlat szervezőinek közlése szerint: Az egyik csoport tagjai, 4-5 fős kisebb csapatokra bontva, fel fogják térképezni a város összes háztartásának, középületének vagy más kategóriájú ingatlanának a villanypáztorral való ellátottságát és a megelőző intézkedés hatékonyságát. A kutatás célja az, hogy jobban megértsék azoknak a háztartásoknak/udvaroknak a profilját amelyeket medve látogat és azokat, amelyeket nem. A másik csapat egy oktató jellegű, turistáknak szánt tanösvényhez szükséges adatmennyiséget gyűjt össze információs táblák elkészítése céljából, melyek a Tusnádfürdő Hotel és a Szent Anna-tó kráterének pereme közötti turistaösvényen lesznek elhelyezve..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Töredezett, szakadozott, egyenlőtlen és sokszínű az erdélyi fiatalság

Számunka, romániai magyarok számára, a jövő kérdése valahogy mindig élesebben merül fel, mint más közösségek számára. Hiszen a romániai magyar társadalom és kultúra léte és jövője folyamatosan kérdésesnek látszik, mindig előbukkan valami fenyegető: a többségi társadalom, az állam, különböző társadalmi jelenségek, mint az asszimiláció, az elvándorlás, az elöregedés, a gyerekvállalási tendenciák, és így tovább. Ennek a narratívának megfelelően a közbeszéd és a politikai nyilatkozatok szintjén sok szó esik a fiatalságról, az oktatásról, a család- és közösségcentrikusságról, hiszen ebben rejlene a jövő záloga, a „megmaradás”. [...] Mennyire tudjuk reálisan, hogy miként és hogyan áll a romániai magyar fiatalság? A kérdésre nem reménytelen orientatív válaszokat kapunk. Nemrég megjelent a téma szempontjából egy alapvetően fontos könyvkiadvány, amelyet a Babeş–Bolyai Tudományegyetem szociológusai állítottak össze, az Erdélyi magyar ifjúság, Szociológiai jellegzetességek és változások 2001 és 2016 között, szerkesztette Veres Valér az MTA külső köztestületének tagja, szerzői: Veres Valér, Geambaşu Réka, Vita Emese, Kiss Dénes és Dániel Botond (mindketten az MTA külső köztestületének tagjai), Szabó Júlia, és Rusu Szidónia. A kötetet a Szociológus napok keretében egy kerekasztal-beszélgetésben ismertették a szerzők és néhányan a szaklektorok közül, azaz Csata Zsombor, az MTA külső köztestületének tagja és Székely Levente. A szakmai beszélgetésről felvétel is készült, megtekinthető..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Az erdélyi klímaváltozásról a Krónika Live-ban

Hosszabban tartó, forró nyarak heves esőzésekkel, enyhébb, szárazabb, hómentes telekkel, nagyon rövid átmeneti periódusokkal – errefelé tendál az erdélyi klíma Nagy István meteorológus szerint. Az időjáráshoz – akár csak a focihoz és újabban persze a járványokhoz – mindenki „ért”, a zsebünkben lapuló telefonos applikáció eddig még soha nem látott mértékben ömleszt rá az adatokat a hőmérsékleti értékekről, páratartalomról, várható viharokról és így tovább. Mindez azonban egy illúzió, hisz laikusként ettől még nem kerülünk közelebb a különböző légköri folyamatok megértéséhez – derült ki többek között a Krónika Live keddi esti adásában. A szakember kifejtette: az, hogy az idei tavasz és a nyárelő a megszokotthoz képest hűvösnek bizonyult, nem jelenti azt, hogy hosszú távon nem melegegdedne Erdélyben is a klíma...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

75 éves a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem

Június 28-án kezdődött és július 3-ig tart az a négynapos eseménysorozat, amelyet a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem fennállásának 75. évfordulója alkalmából szervezett az intézmény. Ezen a héten számos érdekes programpontra kínál az igencsak gazdag tartalmat felvonultató rendezvény, amelynek a további programját az alábbiakban közöljük...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Vélemények: Megint teret veszített a felvidéki magyarság

Új igazgatót választottak a Kisebbségi Kulturális Alap (KultMinor) élére Alena Kotvanová személyében. Ennyi a hír. Nincs itt semmi látnivaló, hiszen az előző igazgatót nem eltávolították, csupán lejárt a mandátuma. Magyar szempontból azért mégis csak van egy másik vetülete a dolognak: a felvidéki magyarság ismét teret veszít. A jövőben nem az ország legnagyobb számú nemzeti közössége adja a kisebbségi kultúra állami finanszírozását irányító és felügyelő intézmény vezetőjét. [...] Egy hete, állítólagos szövetségeseink leváltották az egyetlen magyar nemzetiségű államtitkárt, Filip Mónikát a pozíciójából. A választások előtt persze Filip Mónikát mint a kollektív jogok megtestesítőjét reklámozták, mint a párt magyar platformját. [...] Az a legalábbis hallgatólagos megegyezés, hogy ha van egy kisebbségi alap, akkor azt a kisebbségből származó ember vezeti. A saját ügyeinkben való részvétel az Alkotmányban is benne van...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Projekt: Hamarosan indulhat az újszerű szlováknyelv-oktatás

A múlt héten Nagymegyeren zárult le az a hatéves projekt, amely keretében a kommunikációra helyezték a hangsúlyt a nyelvoktatás során. Három magyar tanítási nyelvű alapiskolában tesztelték az alternatív szlováknyelv-oktatást, Somorján, Nagymegyeren és Bátorkeszin. Soóky Marián, a nagymegyeri Bartók Béla Alapiskola igazgatója rámutatott, hogy állandó fejlődést okozott, hogy hogyan lehetne jobban, hatékonyabban oktatni a szlovákot a diákoknak. „A módszer a kommunikációra épült, nem a magolásra.. Az öt év alatt számtalan módszertani lap készült, havonta kaptunk feladatokat, háromhavonta workshopok voltak, a szakemberek értékelték a feladatok teljesítését. Nem kevés plusz munka volt“ - nyilatkozta az igazgató. Azt, hogy megérte a befektetett energia, Szókö István, a komáromi pedagógiai és módszertani központ vezetője, az MTA külső köztestületének tagja, a projekt koordinátora is megerősítette. [...] Az Állami Pedagógiai Intézet (SPÚ), az Oktatásügyi Szabványosított Mérések Nemzeti Intézete (NÚCEM) és az Állami Tanfelügyelőség (ŠŠI) is részt vett a projektben, Gajdács Mónika az állami intézmények munkatársainak és az iskoláknak is megköszönte az együttműködést. „Szeretnénk, ha a kommunikációra irányulna a szlovákoktatás, és a diákok megtanulnának szlovákul beszélni. Ezért is pozitívan értékeljük ezt a nemzeti projektet, nagyon jók a visszajelzések, a tanfelügyelet is pozitívan értékeli. A diákok szóincse gyarapodott...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Iskolabezárás: Búcsú a rétei iskolától

Egy intézmény bezárása lehetne csak egy statisztikai adat is, ha nem fájdulna bele olyan nagyon a szívünk, mert magyar valóságunknak ez bizony olyan érzékeny veszteség, mint mikor szeretteinktől veszünk végső búcsút. A Rétei Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola a Szenci járás egyik kisiskolája volt. Korábban ezen a településen még külön katolikus és külön református iskola is működött, és a hetvenegy évvel ezelőtt újrarendítéskor, a hontalanság éveitől kilencven gyermek is látogatta. Mára oda jutottunk, hogy a hat iskolásból két negyedikes egyébként is elbúcsúzott volna, de mivel sem tavaly, sem idén nem íratnak be gyereket az első osztályba, négy gyermekkel nem tudja vállalni a község a fenntartást...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Dobogós helyen végeztek a galántai gimnazisták a Kárpát-medencei vetélkedőn

A Határtalanul! középiskolai vetélkedő online nagydöntője és virtuális gálája zajlott június 30-án délután. A verseny célja Kárpát-medence történelmének megismerése és az összetartozás érzésének erősítése. A nagydöntőbe három felvidéki csapat is bejutott, mégpedig a Galántai Kodály Zoltán Gimnázium, a Dunaszerdahelyi Magyar Tannyelvű Magán Szakközépiskola és a Nagymegyeri Kereskedelmi Akadémia diákjai...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Magyar családok a szórványban címmel

Vajon milyen az élet, a kultúra, az oktatás mostanában a szórványvidékeken. Miként tud többet nyújtani, kiegészíteni a tömbmagyarság. Ezekre az égető kérdésekre keresték a választ a Femine Fortis és a Libertate közös szervezésű online konferenciáján, Magyar családok a szórványban címmel. A konferencián azonban arra is keresték a választ, miként lehet a szórványvidéken is sikereket elérni, milyen lépések szükségesek a közéleti személyiségektől, polgármesterektől, önkormányzatoktól, oktatási szakemberektől ezen cél érdekében. A konferencia első felszólalója a füleki, logopédus szakember, Zupkó Mária volt, aki a fennmaradás zálogaként az anyanyelvet és annak mindenek feletti fontosságát és megtartását jelölte meg. [...] Kiss Beáta, az MKP oktatási szakpolitikusa, az idei tanévvel megszűnő a lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium leköszönő igazgatója a szórványban megjelenő oktatási és kulturális veszélyekről, valamint lehetőségekről beszélt...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: Dunajszky Géza legújabb könyve

Tömegsír, kivégzések, vérengzés, áldozatok, genocídium, az emberiség ellen elkövetett bűntett, megsemmisítés, veszteség, etnikai tisztogatás, népirtás, vétségek, elvülhetetlen bűnök, koncentrációs tábor, háborús bűn, tömeges likvidálás – mindezek a borzalmakat kifejező szavak sűrűn váltakoznak Dunajszky Géza Felszántott tömegsírok című könyvében. Komor, súlyos jelentésű kifejezések, ahogy az egész kötetnek is ez a jellemzője... [...] A szerző rámutat, a 211 szlovákiai tömegsír eddig pontosan nem számosított áldozata, a kitelepítések, a jogfosztás, a megfélemlítés óriási mértékben járult hozzá a kisebbségek számának csökkenéséhez...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: Oros László újabb felvidéki portréi és történetei

A Felsőszeliben élő és alkotó Oros László egyszemélyes intézmény. 1977-ben, Dobos László sugalmazására fogott a felvidéki irodalom és kultúra értékeinek gyűjtésébe, amely ma már önálló magánkönyvtárként több mint nyolcezres gyűjteményével várja mindazokat, akiknek fontos a felvidéki irodalmi és kulturális értékek megőrzése. Gyűjteménye értékes darabjait katalóguspótló könyvekben is megörökítette, sőt a minap megjelent Felvidéki portrék és történetek c. munkájában irodalomtörténeti alapossgal mutatja be felvidéki irodalmunk jeles alkotóit, legyen szó az 1918 előtti vagy utáni időszakról. A kötet ünnepélyes bemutatójára július 16-án kerül sor a felsőszeli művelődési házban...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Kolon lehet az év faluja

A zoboralji régióhoz tartozó Kolon a Zsibrice-hegy lábánál bújik meg. A térség egyik legrégebb és legjellegzetesebb községe. A koloni népszokások, népdalok, a hímzés és a nyelvjárás népzene gyűjtők, néprajzosok, nyelvészek, a hagyományok szerelmeseinek sokaságát vonzották és vonzzák a mai napig. A festő ecsetjére kívánczók szűk utcácskák, dombok és lankák, a gyönyörű főtér, amely Arany Adalbert László nyelvész, kutató emlékét őrzi, azonnal elvarázsolják a látogatót. Az apró Kolon gazdag néprajza mellett egy Makovecz-féle építménnyel is büszkélkedhet. A Bórosban található szabadtéri színpad a Makovecz-iskola tervei alapján épült, jellemző népies elemekkel...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Ismertető: A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi kézikönyve

Vaskos irodalmi kézikönyvet tett le a minap az asztalra a Magyar Művészeti Akadémia és a Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet. Mintegy 950 oldalon 333 szerző 655 kötete szerepel a kötetben, a szócikkek 52 ember (köztük Filep Tamás Gusztáv és Tóth László) munkáját dicsérik. Az előszóban ígérik, egységes nemzeti irodalomban gondolkodtak, ideológia és világnézeti szempontok nélkül. [...] Szóljunk a felvidéki felhozatalról. 19 szlovákiai magyar alkotó került be a kötetbe, köztük Tözsér Árpád öt művével van jelen, Grendel Lajos négy, a minap elhunyt Gál Sándor és Dobos László három-három, míg Duba Gyula, Tóth László és Varga Imre két-két művel...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző cikksorozat: Kassa bombázása még mindig rejtély

Nyolc évtizedes rejtélyről kell írunk, mert ma sem tudjuk bizonyítani, kik és miért bombázták Kassát. Egymásnak ellentmondó elképzelések a kezdetekből fogva léteztek, de ez természetes. [...] A rendszerváltás óta megjelent munkák is különböző színvonalon állnak. Hogy ezt a történetet legalább részben kibogozzuk, három részre kell bontanunk. Hogy pontosan mi is történt, azt tudjuk. Itt sincs ugyan tökéletes konszenzus, de a többség egyetért. A második részben azzal foglalkozunk, miképpen zajlott a bombázás kutatása. A harmadik részben górcső alá vesszük, ki állhatott, illetve nem állhatott a bombázás hátterében, milyen érdekek játszhattak szerepet. A német, magyar, szlovák vagy román levéltáraktól vélhetőleg már nem sokat várhatunk. De az orosz levéltárak még rejtegethetnek meglepő adatokat, ha időközben nem semmisítették meg azokat...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk >](#)

Múltidőző: Burgenland létrejötte 100 évvel ezelőtt

Amikor 1918 késő őszen véget ért az első világháború, és a Habsburg Monarchia külön államokra esett szét, az akkoriban német Nyugat-Magyarországnak nevezett területen élő emberek számára is égetővé vált a jövőbeni állampolgárság kérdése. A régió sok száz családja generációk óta azzal kereste a kenyerét, hogy a szomszédos Alsó-Ausztriában és Bécsben vagy az ország déli részén, Stájerországban az iparban és a kereskedelemben dolgozott. Sok földműves termékeinek az ottani nagyvárosok környékén biztonságos értékesítési piaca volt. Amikor a Lajta és a Lapincs folyók mentén húzódó határ egyszeriben két különálló államot – a Német–Ausztriai Köztársaságot és Magyarországot – választotta el egymástól, a nyugat-magyarországi falvakból érkező vendégmunkások százait fenyegette a munkanélküliség...” Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Burgenland és a népcsoportok

Kiállítás nyílik június 26-án, szombaton Szabadbárádon a tartomány 100 éves fennállásának alkalmából. A szervezők, a térségben élő népcsoportok, akik célja megmutatni, hogy miként élhet békésen egymás mellett több nemzetiség, és miként gazdagodhatnak egymás kultúrájának megismerése által. A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület közösen a Horvát Kultúregyesülettel és a Roma Szolgálattal szervezte meg a szombaton nyíló kiállítást – mondta el Prascsaics Carmen, a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület irodavezetője...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Osztrák-magyar régészeti kongresszus Csémen

Szakmai kongresszust és sajtótájékoztatót tartottak szerdán az ArcheON osztrák-magyar régészeti projekt partnerei Csémben/Schandorfban. A partnerek a projekt alakulásáról, eddigi eredményeiről, a kitűzött közös célokról is beszámoltak, majd a csémen feltárt halomsírok megtekintésére is sor került. A sajtótájékoztatón Hans Peter Doskozil Burgenland tartományfőnöke is jelen volt. Az ásatások a Kismartoni Egyházmegye területén zajlanak, így a feltárt leletek is a püspökség tulajdonát képezik. A burgenlandi püspököt Pál László a burgenlandi magyarokért felelős vikárius képviselte az eseményen. A burgenlandi Csémen található Közép-Európa legnagyobb koravaskori halomsír lelőhelye. A mintegy 300 halomsírt eddig nem kutatták. [...] Csapláros Andrea régész, a szombathelyi Savaria Múzeum igazgatója az ArcheON projektről...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Rendhagyó óra a tömegkommunikációról

Rendhagyó projektórát tartott az AMAPED, amelyet az iskola nyolcadikos évfolyamának, vagyis a 14-15 éves diákoknak szerveztek. Az órán különböző tömegkommunikációs csatornákról tartottak a meghívott előadók tájékoztatást. Így az ORF Burgenland magyar szerkesztősége is bemutatta, hogyan készülnek a népcsoport adásai. A fiatalokhoz a hagyományos rádiózás helyett, ma már inkább az úgynevezett „podcast”-ok állnak közelebb, ha egyáltalán hallgatnak rádiót, akkor ezek közül választanak. A rendhagyó óráról Kis-Bocz Erika tanár nyilatkozott...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Újabb kísérlet a zászlóhasználat rendezésére

Miért helyezik ki egyes közintézmények a kétnyelvű területeken a szlovén állami zászló mellé az olaszt, illetve a magyart, egyesek viszont nem, vagy csak állami ünnepek alkalmából? A kisebbségi politikum a kérdéskört már három évtizede próbálja megoldani, eddig sikertelenül. Ahogy ezt megtudtuk Horváth Ferenc magyar nemzetiségi képviselőtől, jelenleg nem parciális, hanem egy átfogó, egységesítő megoldással próbálkoznak. Vannak területek, intézmények, ahol a szlovén zászló mellé automatikusan kikerül az olasz, illetve a magyar, van viszont, ahol következetesen csak az állami lobogót függesztik ki. A szlovén alkotmány alapján az őshonos kisebbségek nemzetiségi jogaiba tartozik az is, hogy a kétnyelvű területeken használják a szimbólumaikat, köztük a zászlót is, habár ezt a megfogalmazást is több ízben megtámadták már az alkotmánybíróságon, de sikertelenül, tehát elvileg a kétnyelvű területen minden közintézményre a szlovén mellé az olasz vagy a magyar zászlót is ki kellene függeszteni...” Forrás: Nepujasg.net: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Falusi életképek a város felett

A Szlovén Államiság Napja előestjén, június 24-én a Vinarium kilátótorony kupolájában megnyílt Göncz János alkotásainak kiállítása. A tárlatot, amelyen a családi hagyatékából válogatott tizenkettő olajtechnikával készült kép került az üvegvitrinokba, Lendvai Kepe Zoltán néprajzkutató, az MTA külső köztestületének tagja méltatta. A hídvégi származású, 2009-ben elhunyt műkedvelő festő tehetségére már az iskolában felfigyeltek. Göncz János az életképeket nagyon aprólékosan tudta ábrázolni, összesűrítve az összes mozzanatot a legkisebb részletig. Az élénk színekkel festett képeken elsősorban a 40-es és 50-es évekből városképek, hagyományos tevékenységek láthatók, amelyeket kitűnő emlékezőképessége révén festett meg (szinte fotografikus

memóriával volt megáldva), a gyerekkorából a legapróbb részleteket is fel tudta idézni nagy pontossággal. Ábrázolásmódja szerint az alkotásai a naiv festészeti irányzatba sorolhatók...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Horváth-Magyar együttműködési megállapodást írtak alá

Kásler Miklós, Magyarország emberi erőforrásokért felelős minisztere és Radovan Fuchs horvát tudomány- és oktatásügyi miniszter múlt csütörtökön Zágrábban az oktatás és a tudomány területére vonatkozó együttműködési megállapodást írt alá a 2021-2025-ös időszakra. Kásler az aláírást követő sajtótájékoztatón elmondta, a magyar és a horvát kormány nagy súlyt helyez arra, hogy az országukban élő nemzetiségek ki tudják teljesíteni lehetőségeiket az oktatás területén is. [...] Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki az Ars et virtus-kiállítás horvát szervezőit...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Ismét Jankovics Róbertet választotta elnökének a HMDK

Múlt szombaton került sor a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) tisztújító közgyűlésére a kopácsi magyarok nemrég átadott otthonában, ahol ismét Jankovics Róbertet választotta meg elnökének az országos szervezet...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

6000 éves leletek Sepsén

A közelmúltban 6000 évesre becsült emberi csontokat és cserépedényeket találtak a régészek Sepse határában. A szóban forgó leletek újabb ékes bizonyítékai annak, hogy a Drávaszög már ősidők óta lakott terület volt. A Báni-hegy lankáin a régészek már számos alkalommal találtak ókori maradványokat Kisköszegtől egészen Pélmonostorig. A legtöbb lelőhely a római korból való, de több alkalommal bronzkori sírokra is bukkantak. A mostani lelőhely viszont még ennél is régebbi, hiszen keletkezése a neolitikum idejére, azaz az újkőkorszakra tehető...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Szerbia lakossága 2020-ban hétmillió fő alá csökkent

A Köztársasági Statisztikai Hivatal jelentése Szerbia lakossága 2020-ban hétmillió fő alá csökkent. Az adatok szerint az országban 6.899.126 lakos él: 51,3 százalékban (3.538.820) nők és 48,7 százalékban (3.360.306) férfiak alkotják a társadalmat. A statisztika szerint Szerbia elnéptelenedése továbbra is folytatódik, az előző évhez képes 6,7 százalékkal kevesebben élnek az országban...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Hiba csúszott a kisérettségi matematika tesztjének fordításába

Nem csak a magyar nyelvű matematika teszt fordításába csúszott hiba az idei kisérettségin, a Politika napilap értesülései szerint a szlovák és a román nyelvű matematika teszt egyes tételeit is helytelenül fordították. A 20 matematikai feladat közül kettőt helytelenül fordítottak le magyar, illetve szlovák nyelvre, egyet pedig románra, ez pedig összezavarta a diákokat. A fordítás teljes mértékben megváltoztatta a feladat értelmét. A Köztársasági Beiskoláztatási Bizottság megvizsgálta a problémát és úgy döntött, hogy a feladatokat elismeri a tanulóknak a rossz fordítás ellenére is...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Bela Duranci művészettörténész

Kilencvenedik születésnapja előtt pár nappal elhunyt Bela Duranci neves művészettörténész. 1931. július 5-én született Bácsón. A gimnáziumot Zomborban és Szabadkán fejezte be, majd a belgrádi Bölcsészettudományi Karon szerzett művészettörténeti oklevelet. 1969-től a szabadkai Városi Múzeum művészettörténésze, a Képzőművészeti Találkozó, a szabadkai Községek Múemlékvédelmi Intézet munkatársa volt. 1972-ben a Szabadka festészete 1945–1970 című tárlat megrendezője, 1973-ban kezdeményezte a vajdasági magyar képzőművészek állandó tárlatának megnyitását. 1961-től közlik képzőművészeti kritikáit (kb. ötszáz írása jelent meg); 1977-től a Híd folyóirat állandó képzőművészeti kritikusa volt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Határtalanul: Két vajdasági csapat a legjobbak között

Tegnap egy online nagydöntővel zárult a Határtalanul 2020/21 középiskolai vetélkedősorozat, amely Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkárságának szervezésében valósult meg. A versenyben több mint 112 ezer külhoni és anyaországi diák vett részt, és 22 csapat jutott be a döntőbe. A vajdasági csapatok közül a szabadkai Egészségügyi Középsiskola és a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium diákjainak sikerült eddig eljutniuk...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Német Kristóf egy bronzéremmel lett gazdagabb az Európai Földrajzi Olimpián

Német Kristóf a szabadkai Svetozar Marković Gimnázium harmadik osztályos tanulója egyéniben bronzérmes lett az Európai Földrajzi Olimpián. Egyébként, a gimnazista egy kilencfős csapat tagjaként képviselte Szerbiát a nemzetközi megmérettetésen, és felkészítő tanára Petkovics Márta volt. A nemzetközi szintű online versenyen 14 ország 144 versenyzője vett részt. Német Kristóft az ezzel kapcsolatos tapasztalatairól, a földrajz szeretetéről, illetve a további terveiről kérdeztük. [...] Az Európai Földrajzi Olimpiát online rendezték meg. Hogyan sikerült ezt megvalósítani? Minden versenyző a saját iskolájából jelentkezett be, én a szabadkai Svetozar Marković Gimnáziumból. Egy üres teremben kellett tartózkodni a tesztrások idején. Nem lehetett nálunk sem mobiltelefon, sem pedig más segédeszköz a megengedettek kivül...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Lapszemle: Családi Kör 2021. júliusi szám

Amikor a kisebbségi nők egyetemi karrierjeit taglaló doktori disszertációmot kellett bejelentenem, az egyik egyetemi tanár (akitől a témám jóváhagyása függött) behívatott az irodájába annak érdekében, hogy elmagyarázzam neki, miért is fontos egy ilyen témával foglalkozni – mi lesz a tudományos hozzájárulás. [...] Lendák-Kabók Karolina, az MTA külső köztestületi tagjának írása. [...] Két történet „Mi, szerbek sajnos a törököktől vettük át, hogyan kell irányítani egy társadalmat”, mondja beszélgetőtársam, aki a sofőröm is egyben. Igazán ritkán történik meg velem, hogy szolgálati kocsit küldenek értem szolgálati sofőrrel, miért ne élnek hát a lehetőséggel? Az út (oda és vissza) meglehetősen hosszú, van hát idő beszélgetni. És van téma is. A sofőröm elmondja, hogy nincs semmilyen felsőfokú végzettsége, de érdeklik a világ dolgai, szeret több forrásból tájékozódni, és ezt bizonyítja is – Kókai Péter vezércikke...” Forrás: [Szabadmagyarszo.com: teljes cikk >](#)

Videó: Átvette a MÚOSZ kitüntetését Léphaft Pál

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége a magyar sajtó napja alkalmából 2020 márciusában Aranytoll-díjjal tüntette ki Léphaft Pált, a Magyar Szó nyugalmazott karikaturistáját. A járványhelyzet miatt azonban tavaly elmaradt a díjkiosztó ünnepség, így Léphaft Pál szerdán vette át a díjat a Magyar Szó székházában. Léphaft Pál több évtizedes kiemelkedő alkotói tevékenységéért érdemelte ki a Magyar Újságírók Országos Szövetsége életműdíját, az Aranytoll-díjat, amelyre a Vajdasági Magyar Újságírók Egyesülete terjesztette fel...” Forrás: [Rtv.rs: teljes cikk >](#)

Sportvezetőt, tudóst, író és jótékonyági szervezetet részesít elismerésben Szabadka

Szabadka Város díszpolgári címet adományoz Tomislav Karadžić vállalkozónak, a Szerbiai Labdarúgó Szövetség tiszteletbeli elnökének. A Pro Urbe elismeréseket pedig dr. Süli Endre egyetemi tanár, Lovas Ildikó író és a „Naše malo je nekom sve“ informális csoport kapják. [...] Süli Endre professzor Pro Urbe díjat kap. Ő az Oxfordi Egyetem Matematikai Intézetében numerikus analízist ad elő, és Oxford Vorchester College tutor címmel rendelkezik. A világ számos egyetemén tart előadásokat doktori képzéseken, intézetekben és kutató központokban, többek között az Újvidéki Egyetem Matematikai és Természettudományi Karán...” Forrás: [Vajma.info: teljes cikk >](#)

Múltidéző: Hogyan nézett ki Újvidék 1898-ban?

A XIX. század utolsó évtizedét Magyarországon az 1896-os millenniumi év megünneplésének legkülönbözőbb módjai jellemezték. A magyar állam életének, és nem utolsósorban történetének nagy ívű összefoglalói készültek, mint amilyen a Borovszky-féle Magyarország Vármegyéi és Városai című kitűnő monografikus sorozat. A Bács-Bodrog Vármegyének szentelt két kötetes monográfia szerencsénkre és büszkeségünkre a sikeresebbek közé sorolható és az elődjével, a Zomborban megjelent Dudás-féle Monográfiára hagyatkozva. Az, ami számunkra különösen érdekes, hogy a vármegyei monográfiát követően, még ha terjedelemben sokkal szerényebb keretek között is, egy fényképekben gazdagabb melléklet áll előttünk, amely ugyan a tematikus sorrendjében legnagyobb részben Erdújhelyi Menyhért „Újvidék történetét”, követi, de azokkal a változásokkal, amely a több mint öt év alatt bekövetkeztek...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)